

Regeringen
Utbildningsdepartementet

Statens ansvar för skolan – ett besluts- och kunskapsunderlag, SOU 2022:53.

Inledning

Hedemora kommun anser likt SKR att remisstiden, 22 december 2022 - 31 mars 2023 är en mycket kort tid för ett så omfattande betänkande och med tanke på digniteten på de förändringar som behandlas. Utredningens uppdrag gör det dessutom det svårt att yttra sig då förslagen i utredningen ännu är på en relativt hög abstraktionsnivå.

Hedemora kommuns yttrande avspeglas av den korta remisstiden samt det omfattande underlaget. Likt SKR anser Hedemora kommun därför att de är av stor vikt att regeringen återkommer med ytterligare möjligheter till en dialog med skolans huvudmän och andra berörda parter för att regeringen ska ha ett mer heltäckande underlag för sin eventuellt fortsatta behandling av frågan.

Det statliga ansvaret idag

Hedemora kommun vill börja med att se till utredningens uppdrag. Vi ser negativt på att utredningen i stora delar enbart berör den kommunala skolan och förändringar denna. För både aktören friskolan och aktören staten, i sitt nuvarande uppdrag lämnas få eller inga kommentarer kring hur uppdraget idag sköts. Hedemora kommun vill här särskilt påvisa det faktum att staten misslyckats med sitt viktigaste ansvar, att utbilda tillräckligt många lärare för att kompetensförsörja skolan. Utredningen pekar själv på att Skolverket har beräknat att examinationsbehovet av lärare och förskollärare kommer att

uppgå till cirka 153 000 under perioden fram till 2035, samt att det kommer att saknas cirka 12 000 behöriga lärare och förskollärare 2035.

Till detta ska adderas det faktum att lärarutbildningarna periodvis sedan 90-talet hållit en allt för låg kvalitet för att skapa förutsättningarna för yrkesskickliga lärare efter lärarexamen.

Hedemora kommun ser positivt på att staten på olika sätt tar ett utökat ansvar för svensk skolas utveckling men vill här även peka på att staten redan idag har ett stort systemansvar. Huvudmannafrågan oaktat bör dock staten noga utreda den vetenskapliga grunden och den beprövade erfarenheten i de reformer och satsningar staten genomförs så att skolan, oaktad huvudman mäktar med att genomföra reformerna med kvalitet. Staten bör även, åter igen oaktat ett statligt huvudmannaskap eller ett eventuellt ökat systemansvar skapa sig en större kunskap om den lokala skolan/skolhuvudmannens förutsättningar för att rikta sitt stöd på bästa sätt.

Likt SKR ser Hedemora kommun att staten kan ta över eller öka sitt ansvar inom vissa systemfrågor även på kort sikt. Detta gäller exempelvis inom IT-systemstöd, så som antagningssystem för gymnasieskolan.

Förskolan

Hedemora kommun anser även att det är beklagansvärt att förskolan lämnades utanför utredningen och att konsekvenserna av att, på lokal nivå ha olika huvudmän för förskolan och grundskolan inte berörs. I Hedemora kommun, liksom många andra kommuner av mindre eller medelstor storlek är erfarenheten att ett nära samarbete mellan förskola och grundskola är en framgångsfaktor för barn- och ungas utveckling. Hedemora kommun ser en uppenbar risk att denna samverkan försvåras med två olika huvudmän eller med ett ökat statligt ansvarstagande för grundskolan men inte för förskolan.

Ytterligare utredningsbehov

Hedemora kommun anser inte att utredningen på ett tillräckligt sätt belyser risken med ett förändrat huvudmannaskap och den omfattande centralisering detta innebär. Den samlade skolmyndigheten skulle inte bara bli statens största myndighet utan också den med störst geografisk spridning på sina medarbetare vilket ställer oerhört stora krav på organisation och ledarskap. Staten bör vid en fortsatt utredning av ett statligt huvudmannaskap dra stor lärdom av tidigare myndighetscentraliseringar, så som den av Polismyndigheten.

Utöver detta behöver staten vid en fortsatt utredning av förändrat huvudmannaskap och/eller ökat statlig styrning genom ökat systemansvar ta vikten av lokal demokrati och en skola förankrad i det lokala samhället i beaktan.

På bildningsnämnden Hedemora kommuns vägnar

John Steen
Förvaltningschef